

A megújulás imádsága

Lekció: Mt 19,1-9/Textus: Zsolt 80.

2018. január 14.

A zsoltárok imádságok. Éppen ezért talán a legjobb az lenne, ha csendben ülnénk itt egy órát, mindenki elővenne egy Bibliát, és elkezdené ezt a zsoltárt olvasni és imádkozni. Van valami visszás abban, hogy egy imádságról beszélni fogok, ti pedig hallgatni fogjátok. Ha ez történik, abban ott van a nagy kísértés, hogy mindezek után hazamegyünk, és alapvetően semmi nem változik. Egy igehirdetés sorozat van előttünk, a Zsoltárok könyvét fogjuk olvasni hétről hétre, minden vasárnap egy-egy zsoltárt. A sorozat címe: „Hogyan tanít minket Isten imádkozni?” Ha azonban csak igehirdetések hangzanak el, ha csak elmondjuk, és ti csak meghallgatjátok a zsoltárokról szóló beszédeket, és nem kezdjük el ezeket a zsoltárokat imádkozni - teljesen feleslegesen beszélünk róluk. A házicsoportokban hétről hétre halljátok majd, melyik soron következő zsoltárral szeretnének éppen azon a héten foglalkozni, imádkozni. Most a sorozat elején kérlek, gondold át: mi lenne, ha azt a döntést hoznád, hogy házicsoporttól házicsoportig az éppen soron levő zsoltárt minden nap elimádkozod? Előveszed, elolvasod, imádkozod – naponta öt-tizenöt percet igényel. Aki pedig nem jár házicsoportba – nem teszi jól, de ez egy másik téma – és itt az istentiszteleten találkozik először az alapigével, az tegye ugyanezt vasárnaptól vasárnapig! Ha véletlenül nem jönél a következő vasárnap istentiszteletre, akkor két hétig. Ha másodszor se jönél, akkor három hétig. Aztán ha már meguntad és szeretnél egy újat, akkor el fogsz jönni istentiszteletre – ez így működik. Ha komolyan vesszük és komolyan gyakoroljuk ezt az egyszerű igazságot, mely szerint a zsoltárok imádságok, ezért kitartóan imádkozhatjuk őket, sőt dolgozunk is, hogy ezt tegyük – ennek a gyakorlása mélyre ható változást fog hozni a szívünkben.

A második bevezető megjegyzésem: a zsoltárok adják nekünk az imádság anyanyelvét. Lehet, hogy először furcsa lesz neked ízelelni ezt a nyelvet. Elkezded olvasni és imádkozni a zsoltárokat, mert hűséges vagy, és megteszed, amit most kértem – és lehet, hogy először nagyon idegen lesz, és azt mondd, hogy ez minden, csak nem az én anyanyelvem. Ez nekem idegen nyelv, idegen világ. De tudjátok, minden nyelvet meg kell tanulni, és ez mindig idő, ameddig eljutunk oda, hogy folyékonyan tudjuk beszélni. Nyilván nem azért kell a zsoltárok nyelvén imádkozni, mert Isten más nyelvet nem ismer, mert csak ezt érti. Hanem azért kell a zsoltárok nyelvén megtanulni imádkozni, mert ez fog minket átformálni egyre jobban Isten népévé. Ha nem csak hallgatjuk, meg érteni akarjuk a dolgokat, hanem belépünk abba, hogy evvel a bibliai nyelvvel, amit Isten adott nekünk, imádkozzunk - az egész gondolkodásmódunkat, az egész lényünket elkezdi megformálni Isten Lelke maga. A képek, a ritmus, a logika, a szófordulatok mind-mind az imádkozó ember részévé válnak. A gondolkodásunk, a szívünk a biblikus világképre alakul át. Ez gyönyörű! Mert ha csak a saját szavainkkal imádkozunk - nyilván a saját szavainkkal imádkozunk a zsoltár-imádságokban is – de ha nem tanuljuk meg ezt az anyanyelvet, és mindig csak a saját gondolatainkkal imádkozunk, akkor úgy fogunk maradni az imádságban, mint a két-három éves gyerekek. Mindig csak kérni fogunk, ami jön, és nem is tudjuk, hogy lehetne mélyebben, tartalmasabban imádkozni; hogyan lehetne olyan dolgokat imádságban Isten elé tárni, amit magunktól meg se tudnánk fogalmazni. De ez az anyanyelv megformál, Isten népévé formál minket.

Közeledve most a mai textushoz, a 80. zsoltárhoz: ez a zsoltár a megújulás imádsága, ebben Isten népe megújulásért könyörög. De ezen túl is minden zsoltárra igaz: ha elkezdjük imád-

kozni, akkor az ellenállhatatlanul megújulást fog jelenteni a gyülekezet életében. Mivel feltételezem, hogy többségeket (még) nem imádkozik rendszeresen naponta Isten nyelvén, ezért ha most azt mondjátok: belépünk ebbe – ez meg fogja változtatni, meg fogja újítani a gyülekezetünket. Nem csak ez a mai igehirdetés szól tehát a megújulás imádságáról, hanem az egész sorozat, higgyétek el, átformál minket, ha belépünk. Lehet, hogy lelki értelemben lemaradtál a nyári táborról, ahol az egyéni és közösségi megújulásról volt szó, mert azt tapasztalod: még sehol nem vagy ezen az úton, nem jött el a megújulás - akkor észreveheted, hogy itt a folytatás, az újabb lehetőség, itt van a kegyelem újra. Ugyanígy, ha lemaradtál lelki - spirituális értelemben az őszi igehirdetés-sorozatról, ami a reformációról, az átváltozásról, az Isten jelenlétében történő formálódásról szólt, és fogalmad sincs, hogy miről volt szó ősszel (nem azért, mert most vagy itt először, mert akkor rendben van, hanem most azokhoz szólok, akik régóta gyülekezeti tagok): itt a lehetőség, hogy belépj a megújulásba! Szóval megtennétek azt, hogy azt mondanátok: ismerve ugyan a magam erőtlenségét, gyengeségét és lustaságát, mégis az Isten kegyelmére nézve belépek ebbe és naponta elimádkozom azt a zsoltárt, ami éppen soron van. Megtennétek? Elhiszitek, hogy júliusra, amikor véget ér ez a sorozat, ez ténylegesen gyümölcsöket terem majd az életünkben? El tudjátok hinni, hogy ez valóság? El tudjátok hinni, hogy Isten komolyan vesz minket? El tudjuk hinni, hogy egy ilyen egyszerű gyakorlaton keresztül, hogy naponta néhány percre belépünk egy zsoltár imádságával Isten jelenlétébe - nem csak mi magunk fogunk formálódni, hanem a gyülekezetünk is formálódik? Ez a tét!

Három pontban szeretnék beszélni a 80. zsoltárról, a megújulásról.

1. Milyen megújulásról van szó? Mi a megújulásnak a természete?
2. Miért van nekünk szükségünk megújulásra?
3. Hogyan imádkozunk a megújulásért?

1. Milyen megújulásért imádkozunk?

A 80. zsoltár egy imádság, könyörgés megújulásért. Háromszor is refrénszerűen visszatér ez a sor: „*Istenünk, újíts meg bennünket, ragyogtasd ránk orcádat, hogy megszabaduljunk!*” Ennek alapján három nagy egysége van a zsoltárnak, és minden egység ezzel a refrénnel végződik. Isten népe tehát azért kiált, hogy jöjjön el Isten, szálljon le közéjük, mutassa meg a dicsőségét, a ragyogását, a hatalmát; hozza el újra ennek a népnek az életébe annak megélését, megtapasztalását, milyen az, amikor ő megjelenik, amikor kijelenti magát. Amennyiben szeretnénk belépni ennek az imádságnak az erejébe, a valóságába, fontos, hogy tisztázzuk: milyen természetű megújulásról beszél a Biblia? Mit értett és mit tapasztalt Isten népe (és Isten gyermeke) megújulás alatt az évezredek során? Ahhoz, hogy ezt megragadjuk, először járjunk körbe két egymással ellentétes meggyőződést. Két olyan utat, amelyek közül egyik sem a bibliai megújulás, legalábbis nem az, amiről itt szó van. Az egyik az önmegvalósítás, a másik pedig a vallásosság útján való megújulás. Ez a kettő szembe megy egymással, de egyben összekapcsolódnak: egyik sem az, amiről a zsoltár szól, és amiről Isten beszél.

A megújulás az önmegvalósítás útján arról szól, amire nekem szükségem van, és ebben van némi igazság, ez nem önmagában teljesen rossz. Rákerestem interneten, mit mondanak mások a megújulásról, így találtam egy pszichológus írására, aki azt mondja: „*elképzелhető, hogy semmi komolyabb probléma nem merült fel, egyszerűen csak azt érezzük, hogy meguntuk, ami van; hogy olyan hétköznapi és átlagos, ami napról napra történik velünk. Ilyenkor a megújulás, az életünk valamelyik területének átalakítása mellett dönteni.*” Ez így teljesen rendben is van. Ezt követően beszél a párkapcsolatról, s nagyon bölcsen azt mondja: lehet, hogy a pár-

kapcsolatban azt érezzük, megfáradt az egész, meguntuk – erre azt tanácsolja, ilyenkor érdemes változtatni. Már csak azért is, mert az, hogy egy kicsit unalmas lett, ez egyben lehetőség arra, hogy megújuljunk, változzunk – mert más szintre jutott a kapcsolat. Bölcs tanácsokat ad, mi mindent változtathatunk meg. Miért nevezem ezt mégis az önmegvalósítás útjának? Azért, mert evvel fejezi be ezt a szakaszt: „*természetesen az is előfordul, hogy a kapcsolat azért válik unalmassá, mert a felek érzelmileg eltávolodtak egymástól, és belül már nem közösen tervezik a jövőt. Előfordulhat az is, hogy nem a kapcsolat meghosszabbítása mellett döntünk, ez is lehet előrevivő, és ez is továbbvezet, ez is megújulással jár.*” Tehát a lényeg a megújulás, a továbblépés: ha a kapcsolat az ára, akkor úgy is jó. A következő részekben beszél még a munkában és más területeken történő megújulásról. Van ebben egy nagy igazság. Istennek nem kedves a monotonitás, semmiben. Isten alkotó, teremtő, sokszínű, gazdag és változatos! Mégis van ebben az öncélú megújulásban egy nagy hamisság: végső értelemben énrólam szól ez a kérdés. Ha valamit meguntam, és ez lehet történetesen a párommal való kapcsolatom is, ha már nem tudjuk előremozdítani, az én egyéni megújulásom annyira fontos, hogy akkor el kell köszönni egymástól. Ez az önmegvalósítás útja.

Van egy második megközelítés ugyanebben a dimenzióban: a megújulás, mint rekreáció. A wikipedia szerint: „*a rekreáció szabadidőben, a tevékeny pihenés érdekében végzett minden olyan kulturális, társas, játékos és mozgásos tevékenység, melyet a napi fő elfoglaltság által okozott fáradtság, feszültség feloldása, a testi-lelki-szellemi teljesítőképesség helyreállítása, fokozása érdekében tesz az ember.*” Annyira valóságos ez: elfáradunk, szükségünk van a feltöltekedésre, felfrissülésre, megújulásra. Rekreáció lehetett volna, ha ma reggel úgy döntesz: végre itt a hó, elmész a gyerekekkel hógolyózni. De rekreáció lehet az is, hogy idejöttél, mert azt mondod: én jobban rekreálódok egy istentiszteleten, nekem erre van szükségem. És ez igaz. Úgy vagyunk megteremtve, hogy van egy ritmusa az életünknek: elfáradunk, pihenésre van szükségünk, rekreálódásra, újabb energiákat kell kapnunk. Folyamatos szükség ez, és ma különösen is tudatos számunkra. Egyre többet halljuk, mondjuk egymásnak is: pihenj, töltődj fel, rekreálódj! Egész ipar is segíti ezt az alapvető emberi szükségletet. Ha keresztény vagy, akkor Isten is (könnyen) ennek a részévé válhat. Lehet, hogy csak ennek a fényében látod az imádságot is: megújulást, felfrissülést hoz. Életerő. Neked ima, másnak valami más spirituális gyakorlat vagy módszer. És igen: Isten adta a testet, a nappalt és éjt, a munkát és pihenést, ő tette gazdaggá, sokszínűvé és változatosá a világot, és tőle van bennünk a megismerés, az új felfedezése, átélése vágya. De ez a zsoltár nem erről szól - és miközben ez igaz, mégis nagy a kísértés, hogy Isten végül nem más lesz, mint a wellness tanácsadónk. Amikor ma arról beszélünk, mit jelent nekünk, mint Isten népének megújulásért imádkozni, nehogy véletlenül az legyen a várakozásunk, hogy unalmas életünkbe majd Isten hoz valami kis változást! Vagy nehogy azt gondoljuk, hogy Isten az a rekreációs szakértő, aki majd belép, és segíteni fog a saját erőforrásainkban megújulni! – értitek? Ez az önmegvalósítás útja!

Tudom, sokan jó vallásos emberek vagytok, eszetekbe sem jut a fenti gondolatmenet. **A megújulás a vallásosság útján** azt jelenti, hogy valamiféle megerősödést, megfrissülést mind rituális, mind erkölcsi értelemben, a vallásos cselekedetek útján próbálunk elérni. Belátjuk: tényleg, az utóbbi időben már nem jártunk annyit istentiszteletre, nem olvastunk annyit Bibliát, eltávolodtunk Istentől. De most elhatározzuk, hogy összekapjuk magunkat, ezentúl akkor minden (második?) vasárnap járni fogunk templomba, minden nap zsoltárt fogok olvasni, sokkal inkább Isten rendjéhez, törvényéhez fogjuk igazítani az életünket. Ez nem más, mint vallásos színezetbe öltöztetett önmegvalósítás: Isten kicsit segíthet benne, de majd én magam,

a vallásos teljesítményemmel meg fogom újítani az életemet. Nehogy így olvassátok ezt a zsoltárt, kérlek!

Mindkét út alapvető hiánya: Isten akár ki is hagyható; vagy ha mégsem (mert a vallásosság útján akarunk járni), akkor is csak eszköz. Újíts meg, mert unatkozom, vagy fáradt vagyok! Vagy újíts meg, hogy jó (jobb) keresztény legyek! Mindkettő rólam szól. Én akarok megújulni. Mindkettő a saját erőinkben való megújulást, felfrissülést kívánja. De a zsoltár nem erről beszél, Isten népe nem így könyörög!

Miről szól a bibliai értelemben vett megújulás? **Mi a bibliai értelemben vett megújulás természete? Kapcsolat Istennel!** Van egy nyomorúságos helyzet a zsoltárosnak, a népnek az életében, és ő változást akar. Ez eddig rendben van. De nem arról van szó, hogy Istennek be kell jönni, hogy az én nyomorúságos helyzetemben történjen valami változás, hogy jól legyek! Hanem a nyomorúságos helyzet maga beszél arról, hogy van valami mélyebb probléma köztem és Isten között! A nyomorúság nem független a kapcsolattól! Nem arról van szó, hogy Isten az, aki pusztán csak azért van, hogy megújítsa az emberi erőforrásokat, vagy helyzeteket; hanem a sok megfáradt, nyomorúságos emberi helyzet, az emberi erőforrások kimerülése mutat rá arra, hogy az Istennel való kapcsolattal baj van, ott kell valaminek megváltoznia, megújulnia. Ez a bibliai megújulásért mondott imádság alaphelyzete. Ne lássátok úgy Istent, mint aki akár a vallásos úton, akár a másik úton azért van, hogy titeket megújítson, hanem lássátok az egész kérdést úgy - és eszerint megyünk tovább - mint hogy a megújulás bibliai értelemben az, hogy az élő Istennel való kapcsolatunknak kell megújulnia, ehhez kötődik minden más. S a zsoltárok nyelve, ha elkezdtek a zsoltárokkal imádkozni, ezt a kapcsolatot segít egyre jobban megélni. Ha belépsz ebbe, rájössz, hogy az imádság nem módszer, nem egy spirituális út száz másik között, ami azért van, hogy megújítson téged! Az imádság kapcsolat. Szerelmes kapcsolat az élő Istennel, aki veled szemben áll, aki ott van melletted, aki valóságos, aki élő, aki szeret, aki kapcsolatot akar. Ez a megújulás! Ha ebben a kapcsolatban megtörténik a változás, az a megújulás! Mit számít, hogy unalmas vagy nem az élet! Mit számít, hogy unalmas vagy nem a munka! Mit számít, hogy éppen elfáradtál vagy nem? Persze, számít, jó elmenni rekreálódni, Istennel megélni a pihenést is, de nem ez a végső kérdés. Az Istennel való kapcsolat, az a végső kérdés. A kapcsolat számít.

2. Miért van szüksége Isten népének a megújulásra?

Kinek van szüksége erre a bibliai értelemben vett megújulásra? Kettős háttérből közelíthetjük meg a megújulást. Az egyik, amit átélünk, ami a tapasztalat: általában valami rossz, valami kellemetlen, nevezük most ezt nyomorúságnak; a másik pedig a mélyebben fekvő ok a kapcsolatban.

Az első tehát, **a megélt nyomorúság** tulajdonképpen csak egy következmény, de ezt tapasztaljuk először: valami nem stimmel, valami nincs jól. Ha elkezdjük ezt az imádságot olvasni, imádkozni, akkor olyan szavakat és képeket kapunk, amelyek valami nagy nehézséget, nagy nyomorúságot fejeznek ki Isten népe életében. „*Kenyér helyett könnyel etetted őket, bőségesen adtál inni könnyeket. Te okoztad, hogy civakodnak velünk a szomszédaink, ellenségeink gúnyolnak.*” Mi tehát az a nyomorúság, amit átél a zsoltáros, amit átél Isten népe? (Mert ez egy közösségi imádság.) Gyász, fájdalom, könnyek, szomorúság, keserűség. Ellenség, aki rájuk támad, és aki gúnyolódik a nyomorúságukon és az összetörtségükön. Később a zsoltár a

szőlőtő és szőlőskert képével beszél Isten és a népe kapcsolatáról, és ez a képes beszéd érzékeltesen leírja az állapotukat, a kapcsolat jelen helyzetét. „*Miért romboltad le a kerítéseit, hogy szedhessen róla, aki csak arra jár, lerágja az erdei vadkan, abból legel a mezei vad.*” Értjük ezt a képet: a pusztulásnak, a szétdúlásnak a képei jelennek meg ebben az imádságban.

Beszélhetnék most hosszasan arról, milyen történelmi helyzet van ezek mögött a képek mögött Izrael életében: a 8. század végén az asszír invázió, amikor az ország északi részét Asszírria elpusztította, fogságba vitte az embereket. Egy háborús invázió és pusztulás tehát. De nem ez a kérdés most, ha mi, mint Isten népe imádkozzuk ezt a zsoltárt, ahogyan zsidók és keresztények évezredek óta imádkozzák; hanem sokkal inkább az, hogy ezek a képek segítenek abban, hogy a saját nyomorúságainkat Isten elé tárjuk. A fájdalmat, a szomorúságot, a keserűséget, a sírást, amit tapasztalunk, az ellenséget, a gúnyt. Vagy akár ez a kép: olyanná lett az életünk, mint egy kert, aminek lerombolták a kerítéseit, bejöttek a vadállatok, és szétdúlták – akármit is jelentsen ez a te életedben, mikor belelépsz ebbe és elkezded imádkozni, a legvalóságosabb dolgot tudod isten elé vinni; akkor is, ha különben, e nélkül a kép nélkül nem tudnád. Másrészt, ha ezt imádságosan olvasod, és első körön úgy érzed, nincs közöd hozzá, mégis a képek alapján egyszer csak fel fog jönni a lelkedben, mit is jelenthetnek ezek valójában neked. Milyen ellenségek tesznek tönkre, Mi miatt lesz kenyérré a könny? Milyen belső sírás, keserűség rág, amelyet forgatsz magadban folyamatosan, miközben a felszínen akár „normális életet” élsz? Milyen kerítések állnak lerombolva; lelked, szíved, életed mely területein garázdalkodik a vadkan? A zsoltárok így nyitják fel a szívünket, életünket Isten felé. Szavakat adnak, másrészt nagyon mély dolgok fognak így Isten jelenlétébe jönni.

A bibliai megújulás azonban nemcsak a körülményekről és a következményekről, a nyomorúságokról tud, hanem azok okáról is - és ez nem más, mint Isten népének a lázadása Isten ellen. „*Uram, seregek Istene, meddig lángol még haragod néped imádsága ellenére?*” Meddig lángol a haragod? Figyeljünk oda arra, amit olvastunk ugyan, de nem hangsúlyoztam ki! „*Te etted őket könnyekkel. Te okoztad, hogy az ellenség civakodik és gúnyolódik. Te romboltad le a kerítést.*” Ez kapcsolati nyelv! Közted és köztem van valami. Istenünk, Vele van dolgunk. Összedőlt, vagy összedőlni készül körülöttünk az élet, de ez nem véletlen, hanem valami köze van az Úrnak ehhez. A Vele való kapcsolatban lépett fel válság. Mi imádkozunk, Te pedig haragszol. Hűtlenné lettünk, ezért jogosan haragszol ránk.

Sok embernek nehéz ma belépni egy olyan imádságba, ahol Isten haragjáról hall. Nem is akar belépni, merthogy Isten szerető Isten. Nem kívánok most belemenni mélyreható teológiai magyarázatba, hogy ez miért így van, és hogy Isten hogy lehet egyszerre szerető és haragvó Isten. Egyszerűen csak lépjél bele egy kapcsolati vakóságba! Gondolj bármelyik szeretetkapcsolatodra! Nem igaz, hogy bárkivel, akit szeretsz, úgy tudod megélni ezt a kapcsolatot, hogy nincs benne harag. Nem igaz! Nem, mert a kapcsolatban ott van a harag is. A különbség nyilván az, hogy bárki, akit itt a földön szeretek, meg aki engem szeret, és akivel megélem ezt a haragot (vagy nem), az hozzám hasonlóan bűnös ember. Az Istennel való kapcsolatban a különbség az, hogy *Ő* nem bűnös, csak én. De a kapcsolathoz akkor is hozzá tartozik ez. És ha Isten népe Isten elé áll, hogy megújulásért könyörögjön, akkor fel kell ismernie, hogy a nyomorúságai mögött valamilyen módon az Istennel való kapcsolatban való krízis áll, ami nem feltétlenül mindig, de nagyon sokszor a lázadásunk, a hűtlenségünk, az engedetlenségünk. Izrael tudja, hogy az Úrral van dolga akkor, amikor pusztítja az ellenség, erőt vesz rajta a szomorúság, a gyász, a fájdalom. Amikor minden bezárulni látszik. Ezért, ebben az összefüggésben könyörög megújulásért: „*Istenünk, újíts meg bennünket! Ragyogtasd ránk orcádat,*

hogy megszabaduljunk!” Térj vissza! Gyógyíts meg! Téríts vissza magadhoz! Jelenj meg közöttünk! Ez a megújulásért való imádság.

Vizsgáljuk meg magunkat, hiszen a zsoltár megvizsgál. Amennyiben meglátjuk a nyomorúságunkat és meglátjuk a mélyebben lévő okot: a hűtlenséget, a bűnt, megelevenedhet az imádságunk. Addig nem fogsz imádkozni megújulásért, amíg nem látod, hogy milyen mértékben rászorulsz erre az imádságra: „*Uram, segíts meg! Ragyogtasd rám az orcádat, hogy megszabaduljak!*” Ezt csak akkor fogod imádkozni szívből, ha látod, hogy szükséged van rá. Viszont éppen erre vagyunk a leginkább vakok, hogy meglássuk ezt a szükségét. Gyakran láthatatlaná válik számunkra a valós állapot. Nem látunk rá a szívünkre. Ezért négy dologról szeretnék beszélni, ahol megláthatjuk, megtapasztalhatjuk mindezt.

1. **A más istenek.** Oh, hol vannak más istenek, nincsenek neked más isteneid – mondhatod. De nézzünk szembe ezzel! Szoktad-e azt gondolni, akár ki nem mondva, hogy ha Isten nem segít; nem adja meg azt, amire neked szükséged van; akkor keresel valaki vagy valami mást? Ismered-e ezt a suttogó hangot belül? „Ha te nem segítesz, Istenem, ha te ezt nem adod meg, akkor és tovább lépek és majd máshova megyek.” Lehet, hogy nem mondod így ki, de ott suttog a szíved mélyén. Számosan vagytok ebben: eltávolodtatok Istentől. Eltávolodtatok Isten népétől. Van egy nagy sértődöttség a szívetekben, nagy igazságotok tudatában duzzogva fordultok el Istentől, mert ő ezt vagy azt nem adta meg, pedig ez lett volna a dolga! Te ezért más megoldást kerestél, és most úgy érzed, ezt te megteheted, jogod van hozzá. Te jársz a sötétségben, te fordulsz ezotériához, mágiához, mindenféle önmegváltó módszerhez, a legújabb spirituális gurukhoz vagy eszközökhöz; mindenhez fordulsz, és közben nehezményezed, hogy Isten nem segít. Ha szolgáltatásról van szó, én is ugyanezt teszem különben: bemegyek a boltba, ha udvariatlanok, nem segítenek, nem megyek oda többet, megyek máshova. De ugyanezt tenni Istennel? Ugyanezt tesszük Istennel? Azokhoz szólok, akik beléptek a vele való szövetségbe, nem azokhoz, akik még nem. De ők is ráláthatnak, milyen ez az Istennel való kapcsolat. Úgy van, hogy kipróbálok, és amíg megy, addig jó, amikor nem, akkor megsértődök és megyek másfelé? Ráadásul még rá sem látok, hogy ezt teszem! Rá se látsz, hogy a szívedben ez működik. Kérdés még, hogy miért van szükség megújulásra? Kérdés, hogy miért kellene ezt imádkozni, hogy „Istenem újíts meg, ragyogtasd rám orcádat, szabadíts meg!” Hát elmentem tőled.
2. **Harag és gyűlölet.** Haragot, neheztelést, gyűlöletet hordozol a szívedben. Bele vagy betonozódva. Mint egy szikla. Ott ül. Dühös vagy, és úgy érzed, hogy jogod van hozzá. Megteheted. Utálod azt az embert. Kerüled. Véletlenül sem akarsz vele találkozni. Különösen azoknak fontos ez, akik tudják, hogy ez az alapproblémájuk. (Kinek-kinek megvannak az alapproblémái.) Amikor megismerted Isten szeretetét Krisztusban, amikor megtértél, akkor éppen ebben tapasztaltad meg a hihetetlen szabadságot, Isten jelenlétét és ajándékát: megbékéltél. Megengedtél. Megbocsájtottál. Ez a tüskés, szúrós, állandóan megbántott, sebeket, tüskéket hordozó természet olyan csodálatos módon kinyílt, letisztult akkor! Aztán eltelt pár év - és ez normális, ezért van szükség újra és újra megújulásra - eltelt pár év, és azt érzed, hogy ugyanott tartasz. Hordozod a keserűséget. Odalett az örömed. Harag, gyűlölet, keserűség – nem világít rá, hogy miért van szükséged megújulásra?

3. **Vagyonhoz, pénzhez, hatalomhoz való viszony.** Mielőtt Jézushoz fordultál, azért rettegtél, hogy lesz-e neked elég mindenből? Lesz-e hatalmad, lesz-e pénzed, lesz-e vagyonod, lesz-e befolyásod, hol lesz a biztonságod? Krisztushoz kötted az életedet, felszabadultál, megélted, megtapasztaltad, hogy a biztonságodat Istenben van elrejtve, Belé helyezheted a bizalmadat, ő lett a kőszikla. De most újra az motivál, újra az mozgat, éltet, abba fekteted az erőidet, hogy valamiképpen pénzt, vagyont, hatalmat szerezz. Vagy ha nem tudsz, akkor újra az rágja a szívedet, hogy ezek miért nincsenek meg, és rettegésből irigy és szűkmarkú vagy. Miközben Isten nagylelkű és gazdag. De te ezt nem látod, ezért rálépsz akár a hazugság, csalás útjára is a biztonságért, a népszerűségért, önmagadért, magáért a hatalomért. Összeveszel a családdal, a barátaidal is, Isten pedig olyan távoli, és nem látod, miért. Ezt is megvizsgálhatod, mert lehet, hogy ezen a területen tévedtél el, és rá se jöttél még, hogy megújulásra van szükséged.
4. **Házasság és szexualitás.** Ha azt kérdezzük, milyen ellenségek dúlják és fosztogatják Isten szőlőskertjét ma, akkor az egyik legelső válasz: van egy fertőző betegség, ami lassan olyan pusztítóvá válik az egyházban, a gyülekezetekben, mint a filoxérajárvány a szőlészetben, lassan kiirt mindent: úgy hívják, hogy házassági elválás. Ez az egyik legádázabb vadkan, ami pusztítja, szédülja Isten szőlőskertjét. Hihetetlen, milyen könnyen felülemelkedik ma Isten népe a házassági ígéreten és hűségen, pedig az szövetség! Szövetséges ígéret Istennel és Isten előtt – az alapjaihoz tartozik az Istennel való kapcsolatunknak. Ez nem egy dolog az ezer között! Férfivé és nővé teremtett, szövetséget kötött, szövetségbe léptet minket is. Ma viszont az a látás uralkodik, hogy nem jó a házasság, mert nem megy nekünk, annyi mindent próbáltunk, mégsem működik! Nem hozza, amit vártam, küszködünk, bántjuk egymást, nem olyan, amit képzeltem, nem lehet így boldognak lenni. Emögött az van, hogy boldognak kell lenni, bármi áron. De biztos, hogy tényleg annyira boldognak kell lenni? És most kell boldognak lenni? Mi van, ha tíz év múlva lehetnék boldog ebben a kapcsolatban? Értitek, mennyire szűklátókörűen ragadjuk meg? Miért? Mert az egész kultúra az önmegvalósításról szól. Úgy hordozzátok többen magatokban, forgatjátok a szívetekben a válás lehetőségét ebben a pillanatban is most, itt, mint a menekülés és a megoldás útját. Ott van benned: küszködök, még küszködök, még benne vagyok, de tudom, hogy van egy megoldás, tudom, hogy van egy menekülésem, és ha eljön az idő, arra fogok lépni! - Abban a pillanatban, ha az elválást megoldásnak és menekülésnek tartod, ha akár csak elvben is lehetségesnek tartod – elvesztél! Elvesztetek! Így nem lehet harcolni, nem lehet megállni, ha azt mondd: Isten előtt ugyan kapcsolatban, szövetségben vagyok veled, de állandóan ott tartom ezt, hogy bármikor otthagyhatlak ám! Küszködök még veled, hűséges vagyok még egy ideig, de jobb, ha vigyázol, tudom én, hogy merre lehet kimenekülni! Ez így milyen szövetség, milyen hűség? Hol van a te hűséged? Mi a te megoldásod? Mi a te menekülésed? Hol van Krisztus? Kicsoda Krisztus? Kicsoda a Megváltó? Kicsoda Isten, mint Szabadító? Mi Istennek a hatalma? Miben hiszünk mi egyáltalán? Hiszünk mi bármiben? Ha ott tartod a menekülés és a megoldás útjának a válást, az azt jelenti, hogy alapvetően nem hiszel! Végső értelemben ez az egész kérdés egy spirituális kérdés, Istennel való kérdés. Ki Ő nekem? *„Istenünk, újítsd meg bennünket, ragyogtasd ránk orcádat, mert elvesztünk!”*

Nagyon sok területen láthatjuk, hogy mi a nyomorúság, amit tapasztalunk, és mi van annak a mélyén. Csak ha a mélyére tekintünk, csak ebből a mélységből szólalhat meg az imádság, hogy „segíts meg!”, hogy „szabadíts meg!”, hogy „ragyogtasd ránk az orcádat,

mert különben valóban végünk van!” Ez a megújulásért való imádság szüksége. Ha úgy imádkozom a megújulásért való imádságot, hogy közben van egy másik utam és lehetőségem, akkor nem imádkozom! Ha már az agyamban és a lelkemben félig kiléptem a szövetségből, akár az Istennel való szövetségből, akár a házassági szövetségből, akkor már nem tudok odaállni imádkozni, könyörögni és térden állva harcolni. Akkor már nem az a végső, hogy Istenem, csak te tudsz segíteni, és nincs más. De Istennel kapcsolatban: ha Ő nem a végső, akkor végül ki Ő az életemben? Na ezért van szüksége Isten népének megújulásra! Ezért kell a megújulás imádságát imádkozni!

3. Hogyan imádkozzunk megújulásért?

Először is: **kitartóan!** Állhatatosan! Jézus, amikor az imádságról tanít: állhatatosságról, kitartásról beszél, arról, hogy ne fáradjunk bele soha. Tudjátok, miért? Ezt írjátok a szívetekbe: mert az imádság munka. Az imádság munka! Ha neked olyan képed van az imádságról, hogy egy szép szombat vagy vasárnap reggelen, amikor semmi más dolgod nincs, besüt a nap, beülsz a kényelmes karosszékedbe egy kávéval - az lehet egy nagyon jó imádság. Nem azt mondom, hogy így nem lehet imádkozni. Lehet. Jó is. De ha azt gondolod, hogy csak ez az imádság, akkor nem fogsz tudni kitartóan, küszködve újra és újra könyörögni. Mert ez munka, az előbbi meg pihenés meg rekreáció. Az imádságról gondolkozz úgy, hogy munka! Odateszed magad kitartóan. Nem azért végzed, mert mindig jól esik, hanem azért, mert hűséges és engedelmes vagy. Még akkor is, ha ez fárasztó, ha nincs kedved hozzá! Tedd a megújulásért való imádságot az életed ritmusának a részévé!

Másodszor: **közösen!** Közösen a házastársaddal, közösen a házi csoportoddal. Fontos a közösség, ahol elmondhatod, hogy én ezzel küszködöm. Az előző négy terület bármelyikével küszködhetsz, az nem baj; az a baj, amikor már úgy küszködsz, hogy az már nincs Isten előtt, hanem már elhagytad Istent. Ha küszködsz velük, és Isten jelenlétében van, az rendben van. És ha küszködsz velük, azt mondhatod a testvérednek: imádkozz velem, hordozd ezt velem együtt! Nézd, haragom, keserűségem van evvel vagy evvel, szeretnék megbékélni, még nem tudom, hogyan, imádkozzatok értem! És a következő házacsoporton kérdezzétek meg, hogy van most te ezzel? Éljétek meg a közösséget imádságban is!

Harmadszor, ez nagyon szép: **emlékezve.** Emlékezve arra, hogy milyen volt Istennel. Emlékezve az utadra és a történetedre. Gyönyörű, ahogy ebben a zsoltárban Izrael emlékezik, mit tett Isten. Hallgassátok meg! „*Egy szőlőtőt hoztál el Egyiptomból*” – ez arra utal, hogy Izraelt, Isten népét Egyiptomból váltotta ki, szabadította ki az Úr. Képes beszéd. „*Egy szőlőtőt hoztál el Egyiptomból, népeket üztél el, ezt meg elültetted, helyét elegyengetted, gyökeret vert és ellepte a földet.*” Nagy néppé lett. „*Árnyéka hegyeket borított be, vesszői vetekednek a hatalmas cédrusokkal. Indáit a tengerig növesztette.*” Nagy ország lett. Értitek, hogy mennyi szépség, gyönyörűség van ebben, ahogy elmondja a szőlőtő képében: mit tett velünk Isten? Kiszakítottál minket onnan, ahol halálra voltunk ítélve. Átültetted egy jó földbe. Elegyengetted a helyet. Mennyi gondoskodás, mennyi szeretet van ebben! Tekints a gyülekezetünkre: a szőlőtő, a gyümölcsstermés a mi képünk! Mennyi jót tett velünk Isten! Elplántálta ezt a gyülekezetet itt a lakótelepen. Naggyá tette. S akkor erre jó emlékezni. Arra meg jó figyelni, hogy mi történik, ha lerombolja a kerítést, és beengedi a vadkant? Mi van, ha nem újulunk meg? Mi van, ha nem térünk Hozzá vissza a szívünkben? Mi van, ha elpusztít bennünket a filoxéria-járvány? Mi van akkor? De egyénileg is emlékezhetsz, hogyan hordozott téged az Úr!

És végül, utoljára: **a Fiúban reménykedve.** Van egy nagyon érdekes rész ennek a zsoltárnak az utolsó egységében. Azt mondja itt a zsoltáros: „*Seregek istene, fordulj hozzánk, tekints le az égből, lásd meg és gondozd ezt a szőlőt!*” És megjelenik egy fiú: „*Oltalmazd, amit jobboldal ültettél, és a fiút, akit magadnak neveltél! Legyen kezéd azzal a férfival, jobbold azzal az emberrel, akit magadnak neveltél!*” Ki ez a fiú? Nyilván a zsoltár kontextusában, összefüggésében ez a fiú, (a héber szövegben „embernek fia”) talán egy király, akiben reménykedik a zsoltáros, hogy rajta keresztül fog isten helyreállást hozni a népnek, az északi országrésznek, vagy a megmaradó déli országrésznek. De ebben a fiúban, vagy férfiben, az „embernek fiában” – már az ószövetségi zsidó kommentátorok is látják a Messiást, Isten Felkentjét, azt, akit Isten készít el, és amikor elküldi őt, amikor eljön ez a király, őbenne Isten megújítja, helyreállítja a népet, rájuk ragyogtatja orcája fényét. Nyilván ebben a szerepben, ebben a képben mi Jézust látjuk. Ki más? Fontos, hogy a megújulásért való imádságban tekintsünk Jézusra, mert amikor a nyomorúságunkra és a bűneinkre tekintünk, amikor ennek a mélysége, hatalma megvilágosodik bennünk, amikor igazán szembesülünk azzal, hogy milyen súlyos és komoly nehezekben vagyunk, akkor teljesen el is bátortalanodhatunk. Úgy érezhetjük: vége! Kétség születhet bennünk, hogyan merjek én egyáltalán imádkozni? Hogyan lehet hitem abban, hogy ő eljön, és megújít? Mi van, ha már túl késő? Ebben a helyzetben a mélységnek ebben a megélésében annyira fontos felnézni erre a Fiúra, akit Isten magának nevelt, Jézusra! Megérthetem azt, hogy ha látom Jézust; ha látom Jézus nyomorúágát és elhagyatottságát a kereszten; ha látom, hogy Istennek ez a Fia hogyan tört össze a kereszten; hogyan lett bűnné; hogyan lett olyan, mint egy lázadó; hogyan lett olyan, mint Isten ellensége; a halálával; és tudom, hogy ez azért történik, hogy bennünket váltson meg; ha megértem, hogy az Atya mi mindent tett ebben a Fiúban oda – akkor azt is megértem, hogy mennyire vágyik arra, hogy megújítson! Ez nem egy olcsó dolog neki! Ha ezt látjuk, akkor tudhatjuk, hogy akármilyen mélységben, akármilyen sötétségben vagyunk, Ő meg akar hallgatni. Aki az Ő Fiát adta oda értünk, Ő meg akarja és meg is fogja hallgatni ezt az imádságot. Ezért kitartóan, közösen, emlékezve imádkozhatunk.

Az úrvacsora a szövetség megújításának az ünnepe, minden alkalommal. Jöjjetek úgy, mint akik tudják: megújulásra van szükségünk. Ha nem vagy Jézusé, de most megszólít a Szentlélek, hogy Jézusé légy: gyere ki, kérj áldást, lehet ez egy lépésed Jézus felé. Ha nem tudod, hol vagy Vele, de érzed, hogy szükséged van erre a gyógyító, megújító erőre: gyere ki, kérj áldást! Hadd munkálkodjon benned! Nyissuk ki a szívünket, és így imádjuk Őt, aki meghallgat minket. Ámen

(Lovas András)